Comisiwn Coedwigaeth Cymru
Forestry Commission Wales

Y FARN GYHOEDDUS AM GOEDWIGAETH 2007: Cymru (adroddiad rhagarweiniol)

Canlyniadau rhagarweiniol Arolwg yng Nghymru o'r Farn Gyhoeddus am Goedwigaeth, a wnaed ar ran y Comisiwn Coedwigaeth

Mehefin 2007

Paratowyd gan:
Neil Grant
Economeg ac Ystadegau
Y Comisiwn Coedwigaeth
Silvan House
231 Corstorphine Road
Caeredin EH12 7AT
Y Deyrnas Gyfunol

Ymholiadau:
Neil Grant: +44 (0)131 314 6218
statistics@forestry.gsi.gov.uk

Gwefan:
http://www.forestry.gov.uk/statistics

Cynnwys

Crynodeb Gweithredol

1. Cyflwyniad

2. Manteision coedwigaeth
2.1 Manteision i'r cyhoedd
2.2 Barn ynglŷn â swyddogaeth coetiroedd a'r defnydd ohonynt

3. Newidiadau i goetir
3.1 Ymgynghoriad cyhoeddus ynglŷn â newid golwg a defnydd coetiroedd

4. Newid yn yr hinsawdd
4.1. Effaith newid yn yr hinsawdd
4.2 Effaith coetiroedd ar newid yn yr hinsawdd
4.3. Rheoli coedwigoedd mewn ymateb i newid yn yr hinsawdd

5. Pren yn danwydd

6. Ymwybyddiaeth o Gomisiwn Coedwigaeth Cymru
6.1. Ymwybyddiaeth a statws canfyddedig Comisiwn Coedwigaeth Cymru
6.2 Gweithgareddau Comisiwn Coedwigaeth Cymru
6.3 Perfformiad Comisiwn Coedwigaeth Cymru

7. Hamdden mewn coetiroedd
7.1 Ymweliadau â choetiroedd
7.2 Y math o goetir yr ymwelwyd ag ef
7.3.Rhesymau dros beidio ag ymweld â choetir

Atodiad 1: Dull samplu Beaufort Research

Atodiad 2: Dull Hapsamplu Lleoliad Omnibws TNS

Atodiad 3: Holiadur Cymru 2007

Crynodeb Gweithredol

Arolwg 2007

Yn 2007, cynhaliwyd pedwar arolwg ar wahân o'r farn gyhoeddus am goedwigaeth - ledled y DG (tua 4,000 o gyfweliadau, gan gynnwys sampl o 188 cyfweliad yn Cymru), Cymru (950 cyfweliad), yr Alban (1,000 cyfweliad) a Gogledd Iwerddon (1,000 cyfweliad).

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canlyniadau'r arolwg yng Nghymru ac yn cymharu, pan fo hynny'n briodol, ag arolygon Cymru 2005 a 2003, arolwg y DG 2007 ac arolwg Prydain 2005.

Roedd rhai o'r cwestiynau a ofynnwyd yn arolwg Cymru 2007 yr un fath â'r rhai a ofynnwyd yn 2005 (ac mewn blynyddoedd cynharach); fodd bynnag, gofynnwyd nifer o gwestiynau newydd ar bynciau fel tanwydd pren a'r berthynas rhwng coedwigaeth a newid yn yr hinsawdd.

Mae adroddiadau ar wahân yn rhoi canlyniadau tebyg i Loegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Bydd adroddiadau terfynol, yn dangos y canlyniadau ac yn darparu cyferbyniadau yn ôl, er enghraifft, rhanbarthau a nodweddion demograffeg-gymdeithasol, ar gael yn hydref 2007.

Manteision coedwigaeth

Dywedodd tua 90% o'r atebwyr eu bod wedi manteisio'n sylweddol ar y manteision potensial a ganlyn sy'n ymwneud â choetiroedd:

- Gwybod y bydd coetiroedd Cymru yno ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol;
- Gwybod fod yna goed a choetiroedd yng Nghymru;
- Gwybod fod coetiroedd Cymru'n darparu lle i fywyd gwyllt;
- Gweld coed neu goedydd o'ch cartref;
- Gweld coed a choetiroedd wrth i chi ymgymryd â'ch gwaith beunyddiol.

Yn ogystal, roedd yna gytuno cryf yn gyffredinol â chyfres o ddatganiadau a gyflwynwyd i'r atebwyr ynghylch eu barn am bwrpas a defnydd y gellid ei wneud o goetiroedd; roedd dros 90% o atebwyr yn cytuno'n gryf neu'n cytuno:

- bod coetiroedd yn chwarae rhan bwysig ym mhrofiad plant a phobl ifanc o ddysgu yn yr awyr agored;
- bod coetiroedd yng Nghymru'n rhan bwysig o dreftadaeth naturiol a diwylliannol y wlad;
- bod coetiroedd yn caniatáu teuluoedd i ddysgu am natur.

Newidiadau i goetir

Roedd 4% wedi bod yn rhan o broses ymgynghori ynglŷn â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd a byddai 43% o'r atebwyr yn dymuno gwneud hynny yn y dyfodol.

Roedd ymron i bedwar o bob pump o'r atebwyr naill ai'n cytuno (52%) neu'n cytuno'n gryf ei "bod yn bwysig cael dweud eich dweud ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd yn eich coetir lleol'.

Newid yn yr hinsawdd

Roedd 43% o'r atebwyr yn credu y bydd newid yn yr hinsawdd yn cael effaith fawr ar Gymru ac roedd 41% arall o'r farn y ceir effaith fach.

Roedd llawer o gytuno ar gyfres o ddatganiadau ynglŷn â'r ffyrdd y gall coedwigoedd a choetiroedd gael effaith ar newid yn yr hinsawdd; er enghraifft, roedd ymron i dri chwarter o'r atebwyr yn cytuno fod 'Coed yn dda am eu bod yn cymryd deuocsid carbon o'r atmosffer ac yn ei storio mewn pren'. Fodd bynnag, roedd 47% o'r atebwyr yn cytuno'n anghywir y 'gallai Cymru wrthbwyso'i holl allyriadau nwyon tŷ gwydr drwy blannu rhagor o goed'.

Cyflwynwyd cyfres o ddatganiadau i'r atebwyr er mwyn cael eu barn ynglŷn â'r ffordd y gellid rheoli coedwigoedd Cymru mewn ymateb i newid yn yr hinsawdd. Cafwyd cyfres o atebion sy'n adlewyrchu cred fod coedwigaeth yn rhywbeth y gellid ei ddefnyddio i liniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd. Er enghraifft, cytunodd 86% o'r atebwyr y 'Dylid plannu llawer rhagor o goed' ond dim ond 18% oedd yn cytuno 'Nid oes dim y gall neb ei wneud a fyddai'n golygu llawer o wahaniaeth'.

Pren yn danwydd

Dywedodd 6% o'r atebwyr eu bod yn defnyddio pren yn danwydd yn eu cartref, naill ai ar ei ben ei hun neu gyda thanwydd arall. O blith y rhain, roedd 65% yn ystyried eu hunain yn ddefnyddwyr achlysurol, ac roedd 19% yn defnyddio pren fel prif danwydd i wresogi eu cartref.

Ymwybyddiaeth o Gomisiwn Coedwigaeth Cymru

O blith yr 80% o'r atebwyr a ddywedodd eu bod wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru, llwyddodd 57% i nodi'n gywir ei fod yn un o adrannau neu asiantaethau'r Llywodraeth.

Roedd y rhan fwyaf o'r atebwyr a oedd wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru yn eithaf ymwybodol o'r hyn mae'n ei wneud. Roedd dros 90% yn ymwybodol fod Comisiwn Coedwigaeth Cymru'n gadael i'r cyhoedd gerdded yn ei goetiroedd a'i fod yn gwella cynefinoedd coetir ar gyfer bywyd gwyllt. Roedd llai o'r atebwyr yn gwybod fod Comisiwn Coedwigaeth Cymru yn rhoi grantiau i berchnogion coetiroedd preifat (38%).

Ar raddfa o 1 (da iawn) i 5 (gwael iawn), dywedodd 54% o'r atebwyr a oedd yn ymwybodol o'r Comisiwn Coedwigaeth eu bod yn credu bod ei berfformiad wrth reoli/gwarchod coetiroedd y Comisiwn yn haeddu 1 (da iawn) neu 2. Yn yr un modd, roedd 35% o'r farn fod y Comisiwn Coedwigaeth yn haeddu 1 (da iawn) neu 2 am gymell tirfeddianwyr eraill i ddiogelu a helaethu coetiroedd Prydain ac am ymateb i fygythiad newid yn yr hinsawdd.

Hamdden mewn coetiroedd

Roedd yr atebwyr yn 2007 (79%) y fwy tebygol na'r rhai yn 2005 (69%) neu 2003 (62%) o fod wedi ymweld â choetiroedd yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

O blith yr atebwyr yn arolwg Cymru 2007 a oedd wedi ymweld â choetiroedd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, roedd 36% wedi ymweld â choetiroedd yng nghefn gwlad yn

unig, dim ond 19% a oedd wedi ymweld â choetiroedd mewn trefi ac o'u hamgylch yn unig, ac roedd 45% wedi ymweld â'r ddau fath o goetir.

Y prif resymau a roddwyd gan atebwyr dros beidio ag ymweld â choetiroedd oedd naill ai am fod ganddynt 'rhesymau symudedd personol eraill' (26%) neu 'dim ddiddordeb mewn mynd' (25%).

1. Cyflwyniad

Cefndir

Mae'r Comisiwn Coedwigaeth wedi cynnal arolygon eilflwydd tebyg o agweddau'r cyhoedd i goedwigaeth a materion yn ymwneud â choedwigaeth er 1995, ond mae'r arolygon wedi newid oddi ar hynny:

- Yn yr arolygon cychwynnol, defnyddiwyd sampl gynrychiadol o 2,000 o oedolion ledled gwledydd Prydain;
- Yn 2001, gyda mwy o ddiddordeb mewn canlyniadau ar lefel gwlad o fewn Prydain, gofynnwyd cwestiynau ychwanegol i samplau cynrychiadol o 1,000 o oedolion ar draws Cymru a'r Alban;
- Yn 2003, estynnwyd y prif arolwg i gynnwys Gogledd Iwerddon yn y 4,120 o oedolion a holwyd a pharhaodd arolygon ar wahân o 1,000 o oedolion yng Nghymru a'r Alban;
- Yn 2005 a 2007, cadarnhawyd yr angen am arolygon ar wahân ym mhob gwlad, yn sgil y diddordeb cynyddol ar lefel gwlad a gwybodaeth ranbarthol. Fodd bynnag, mae'r gofyniad am wybodaeth gydlynol o ansawdd uchel ar gyfer Prydain/y DG gyfan yn golygu fod pedwar arolwg ar wahân yn cael eu cynnal bob blwyddyn:

- Sampl gynrychiadol o 4,000 oedolyn ar draws Prydain (2005) ac ar draws y DG (2007)
- Sampl gynrychiadol o 1,000 oedolyn ar draws yr Alban
- Sampl gynrychiadol o 1,000 oedolyn ar draws Cymru
- Sampl gynrychiadol o 1,000 oedolyn ar draws Gogledd Iwerddon

Cafodd rhai cwestiynau eu gofyn ym mhob un o'r pedwar arolwg a wnaed yn 2007, ond mae nifer gynyddol yn arolwg-benodol.

Yr adroddiad hwn

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canlyniadau arolwg Cymru 2007 ac yn cymharu, pan fo hynny'n briodol, ag arolygon Cymru 2005 a 2003, arolwg y DG 2007 ac arolwg Prydain 2005.

Mae adroddiadau ar wahân yn cyflwyno'r canlyniadau o'r arolygon a wnaed yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Dylunio'r arolwg

Cymerwyd yr wybodaeth am Gymru yn yr adroddiad hwn o arolwg omnibws gan Beaufort Research o 9 – 17 Mawrth 2007 ar ran y Comisiwn Coedwigaeth. Seiliwyd yr arolwg ar sampl gynrychiadol o oddeutu 950 oedolyn (16 oed neu drosodd) ar draws Cymru. Mae manylion pellach am y dull samplu i'w cael yn Atodiad 1: Dull Samplu Beaufort Research.

Cymerwyd canlyniadau Cymru 2005 a 2003, a gyflwynir er cymhariaeth, o arolygon omnibws tebyg gan Beaufort Research.

Cymerwyd data Prydain 2005 a'r DG 2007 a gyflwynir yn yr adroddiad hwn o arolwg omnibws cyffredinol RSGB ac arolwg omnibws TNS CAPI. Cynhaliwyd y ddau arolwg gan TNS. Seiliwyd yr arolygon hyn ar sampl gynrychiadol o oddeutu 4,000 oedolyn (16 oed neu drosodd). Mae manylion pellach am ddulliau samplu'r DG

2007 i'w cael yn Atodiad 2: Dull Hapsamplu Lleoliad Omnibws TNS. Cynhaliwyd oddeutu 5% o gyfweliadau arolwg y DG (188) yng Nghymru.

Mae'r holl ganlyniadau'n amodol ar effeithiau siawns mewn samplu, ac felly dylid ystyried amrediad o ansicrwydd (bwlch hyder) mewn perthynas ag unrhyw ganlyniad o'r arolwg. Mae'r bylchau hyder yn dwyn i ystyriaeth effeithiau clystyru, pwysoli a haeniad yn nyluniad yr arolwg (gweler Atodiad 1: Dull Samplu Beaufort Research ac Atodiad 2: Dull Hapsamplu Lleoliad Omnibws TNS).

- Ar gyfer cwestiynau a ofynnwyd i holl sampl Cymru 2007 o oddeutu 950, ni ddylai amrediad yr ansicrwydd ynghylch unrhyw ffigur fod yn fwy na +/-4.8%.
- Ar gyfer atebion is-grwpiau, h.y. cwestiynau na ofynnwyd i holl sampl yr atebwyr, mae amrediad yr ansicrwydd yn gyfatebol uwch.
- Ar gyfer cwestiynau a ofynnwyd i holl samplau'r DG 2007 a Phrydain 2005 o oddeutu 4,000, ni ddylai amrediad yr ansicrwydd ynghylch unrhyw ffigur fod yn fwy na +/- 2.3%.
- Ar gyfer cwestiynau a ofynnwyd i'r holl samplau, mae gwahaniaethau o fwy na 5.3% rhwng arolygon Cymru 2007 a Phrydain/y DG, a gwahaniaethau o 6.7% neu fwy rhwng arolwg Cymru 2007 ac arolygon blaenorol yng Nghymru, yn ystadegol arwyddocaol.

Dangosir y canlyniadau fel canrannau. Cafodd y rhain eu talgrynnu, ac felly gall na fydd y cyfanswm yn union 100 bob tro.

2. Manteision coedwigaeth

2.1 Manteision i'r cyhoedd

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn ariannu coedwigaeth mewn sawl ffordd. Cafodd yr atebwyr gyfres o ddatganiadau ynglŷn â rhai o fanteision potensial coetiroedd a gofynnwyd iddynt ddatgan a oeddent wedi manteisio'n sylweddol.

Mae Tabl 1 yn dangos lefel uchel o gytuno, gydag oddeutu 90% o'r atebwyr yn cytuno â phob un o'r datganiadau.

Tabl 1: A yw'r atebwr yn manteisio'n sylweddol oherwydd… (%)

	Ydyw	**Nac ydyw**	*Heb wybod*
Gwybod y bydd coetiroedd Cymru yno ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol	92	7	*1*
Gwybod fod yna goed a choetiroedd yng Nghymru	91	7	*2*
Gwybod fod coetiroedd Cymru'n darparu lle i fywyd gwyllt	90	8	*2*
Gweld coed neu goedydd o'ch cartref	89	11	*1*
Gweld coed a choetiroedd wrth i chi ymgymryd â'ch gwaith beunyddiol;	89	10	*1*

Cronfa: Pob atebwr (953)

2.2 Barn ynglŷn â swyddogaeth coetiroedd a'r defnydd ohonynt

Cafwyd cytuno cryf yn gyffredinol ar gyfres o ddatganiadau a gyflwynwyd i'r atebwyr ynghylch eu barn ynglŷn â phwrpas coetiroedd a'r defnydd y gellid ei wneud ohonynt.

Roedd dros 90% o'r atebwyr yn cytuno'n gryf neu'n cytuno (h.y. yn rhoi graddfa 1 (yn cytuno'n gryf) neu 2):

- bod coetiroedd yng Nghymru'n rhan bwysig o dreftadaeth naturiol a diwylliannol y wlad.
- bod coetiroedd yn chwarae rhan bwysig ym mhrofiad plant a phobl ifanc o ddysgu yn yr awyr agored;
- bod coetiroedd yn caniatáu teuluoedd i ddysgu am natur.

Tabl 2: Lefel y cytuno â'r datganiadau (%)

	(cytuno'n gryf)				**anghytuno'n gryf)**	*Heb wybod*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Mae coetiroedd yn chwarae rhan bwysig ym mhrofiad plant a phobl ifanc o ddysgu yn yr awyr agored	46	46	4	1	1	*2*
Mae coetiroedd yng Nghymru'n rhan bwysig o dreftadaeth naturiol a diwylliannol y wlad.	44	49	4	1	0	*2*
Mae coetiroedd yn caniatáu teuluoedd i ddysgu am natur.	38	56	3	1	1	*2*
Mae coetiroedd yn lleoedd i leihau straen a gofid	29	55	9	3	0	*4*
Mae coetiroedd yn lleoedd i ymarfer a chadw'n heini	24	57	10	5	0	*4*
Mae'n bwysig cael dweud eich dweud ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd yn eich coetir lleol	27	52	11	6	1	*3*
Mae coetiroedd yng Nghymru yn bwysig o ran helpu pobl i ennill bywoliaeth neu i gael dau ben llinyn ynghyd	16	47	19	7	1	*9*
Mae coetiroedd yn lleoedd da i gyfarfod â ffrindiau a theulu	18	47	18	11	2	*4*

Cronfa: Pob atebwr (953)

Er, yn y ddau achos, nid oedd y rhan fwyaf o'r atebwyr yn cytuno'n gryf nac yn anghytuno, roedd y lefel isaf o gytuno gyda'r datganiadau 'Mae coetiroedd yng Nghymru yn bwysig o ran helpu pobl i ennill bywoliaeth neu i gael dau ben llinyn ynghyd' (63%) a 'Mae coetiroedd yn lleoedd da i gyfarfod â ffrindiau a theulu' (66%).

3. Newidiadau i goetir

Mae 'Coetiroedd i Gymru'[1] yn nodi fod Llywodraeth Cynulliad Cymru yn anelu at ddarparu cyfleoedd i gymunedau gael dweud eu dweud ynglŷn â rheoli coetiroedd sydd wrth ymyl eu cartref. Mae Safon Coedwigaeth y DG[2] yn annog perchnogion coetir i gael cyfranogiad cymunedau lleol wrth wneud penderfyniadau ynglŷn â newid golwg coetiroedd neu newid y defnydd ohonynt.

3.1. Ymgynghoriad cyhoeddus ynglŷn â newid golwg a defnydd coetiroedd

Mae'r adran hon yn ymwneud â chwestiynau ynglŷn ag ymgynghori cyhoeddus. Gofynnwyd i'r atebwyr a oeddynt wedi bod yn rhan o broses ymgynghori ynglŷn â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd ac a fyddent yn dymuno gwneud hynny yn y dyfodol.

Dywedodd 4% o'r atebwyr yn arolwg Cymru 2007 eu bod wedi cymryd rhan mewn proses ymgynghori ynglŷn â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd yn eu hardal, sef yr un gyfran ag yn 2005.

Roedd atebwyr arolwg Cymru 2007 (43%) yn fwy tebygol nag atebwyr arolwg Cymru 2005 (19%) o ddweud y byddent yn hoffi cyfranogi mewn ymgynghoriad yn y dyfodol. Roedd cyfran atebwyr arolwg Cymru 2007 a fydda'n dymuno cyfranogi mewn ymgynghoriad yn y dyfodol yn debyg i gyfran atebwyr arolwg Prydain 2005.

Tabl 3: Ymgynghoriad mewn perthynas â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd yn eich ardal yn ôl rhanbarth (%)

	Prydain 2005	Cymru 2005	**Cymru 2007**
Wedi cyfranogi mewn ymgynghoriad	6	4	**4**
Yn dymuno cyfranogi yn y dyfodol	42	19	**43**

Cronfa: Pob atebwr - Cymru 2007 (953), Cymru 2005 (1,001), Prydain (4,000)

Ni ofynnwyd y cwestiynau hyn yn arolygon y DG 2007 na Chymru 2003.

Fel y gwelwyd eisoes yn adran 2.1, roedd un o'r cwestiynau ychwanegol newydd yn gofyn i atebwyr a oeddynt yn cytuno ai peidio ei "bod yn bwysig cael dweud eich dweud ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd yn eich coetir lleol'. Mae Tabl 2 yn dangos fod ymron i un o bob pump o'r atebwyr naill ai'n cytuno (52%) neu'n cytuno'n gryf â'r datganiad hwn.

[1]Comisiwn Coedwigaeth Cymru (2001): Strategaeth goetiroedd Cymru, coetiroedd i Gymru http://www.forestry.gov.uk/forestry/infd-53vh7e

[2] Y Comisiwn Coedwigaeth (2004): The UK Forestry Standard (Ail Argraffiad); the government's approach to sustainable forestry, Y Comisiwn Coedwigaeth, Caeredin, http://www.forestry.gov.uk/PDF/fcfc001.pdf/$FILE/fcfc001.pdf

4. Newid yn yr hinsawdd

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru o'r farn fod newid yn yr hinsawdd yn un o'r heriau mwyaf sy'n wynebu'r byd, bod angen i ni fynd i'r afael â'r achosion drwy leihau allyriadau o nwyon tŷ gwydr ac addasu i effeithiau newid anochel yn yr hinsawdd.

Yn fyd-eang, mae ecosystemau coedwigoedd yn chwarae rhan hollbwysig o ran delio â newid yn yr hinsawdd drwy amsugno deuocsid carbon o'r atmosffer a'i storio mewn llystyfiant sy'n tyfu ac yn y pridd. Mae datgoedwigo wedi'i achosi gan gynaeafu pren trwy ddulliau anghynaladwy a throi coedwigoedd yn diroedd ar gyfer defnydd arall yn arwain at allyriadau sylweddol o'r carbon hwn wedi'i storio yn ôl i'r atmosffer. Hefyd, mae modd rheoli coedwigoedd a choetiroedd fel ffynhonnell gynaladwy o bren - ffynhonnell ynni yn lle tanwydd ffosil, a defnydd adeiladu sy'n defnyddio ond ychydig o ynni.

Er, ar raddfa fyd-eang, nid yw arwynebedd coedwigoedd a choetiroedd Cymru ond yn fychan, ac yn 13.7% yn unig o arwynebedd Cymru (2006), mae ganddynt hwythau ran i'w chwarae.

Ychwanegwyd adran newydd o gwestiynau ynglŷn â'r mater hwn at arolwg 2007. Mae Adran 6.3 o'r adroddiad hwn yn nod fod ychydig dros draean o atebion (35%) yn gadarnhaol a 6% yn negyddol pan ofynnwyd am berfformiad Comisiwn Coedwigaeth Cymru wrth ymateb i her newid yn yr hinsawdd. Mae Adrannau 4.1, 4.2 a 4.3 yn rhoi canlyniadau'r cwestiynau newydd hyn ar y pwnc hwn.

4.1 Effaith newid yn yr hinsawdd

Roedd y mwyafrif helaeth o'r atebwyr yn credu y bydd newid yn yr hinsawdd yn cael effaith ar Gymru, gyda'r gyfran fwyaf yn credu y ceir effaith fawr (43% o'r holl atebwyr).

Tabl 4: Effaith newid yn yr hinsawdd (%)

	Cymru 2007
Effaith fawr	43
Effaith fach	41
Dim effaith o gwbl	5
Heb wybod	11

Cronfa: Pob atebwr (953)

4.2 Effaith coetiroedd ar newid yn yr hinsawdd

Mewn ymdrech i gael gwybod beth mae'r cyhoedd yn ei gredu a'i wybod ynglŷn â dylanwad coedwigoedd ar newid yn yr hinsawdd, gofynnwyd i'r atebwyr am eu lefel o gytuno â chyfres o ddatganiadau ynghylch sut gall coedwigoedd a choetiroedd yng Nghymru gael effaith ar newid yn yr hinsawdd.

Mae Tabl 5 yn dangos lefel uchel o gytuno â phob un o'r datganiadau, gyda mwy o atebwyr yn cytuno â phob datganiad nag oedd yn anghytuno.

Roedd y lefel uchaf o gytuno, ymron i dri chwarter o'r atebwyr, â'r datganiad fod 'Coed yn dda am eu bod yn cymryd deuocsid carbon o'r atmosffer ac yn ei storio mewn pren'. Roedd oddeutu hanner yr ymatebwyr yn credu bod 'Torri coedwigoedd a choetir yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd, hyd yn oed os cânt eu hailblannu' a 'Gallai Cymru gwrthbwyso'i holl allyriadau nwyon tŷ gwydr drwy blannu rhagor o goed'.

Tabl 5: Ffyrdd y gall coedwigoedd a choetiroedd ddylanwadu ar newid yn yr hinsawdd (%)

	(cytuno'n gryf)				**anghytuno'n gryf)**	*Heb wybod*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	
1. Mae coed yn dda am eu bod yn cymryd deuocsid carbon o'r atmosffer ac yn ei storio mewn pren	25	46	9	1	1	*19*
2. Mae torri coedwigoedd a choetir yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd, hyd yn oed os cânt eu hailblannu	11	41	13	16	1	*18*
3. Gallai Cymru gwrthbwyso'i holl allyriadau nwyon tŷ gwydr drwy blannu rhagor o goed	11	36	16	13	2	*22*
4. Mae defnyddio pren yn danwydd yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd am ei fod yn rhyddhau deuocsid carbon	7	28	21	17	2	*25*
5. Mae defnyddio pren yn danwydd yn well i newid yn yr hinsawdd na defnyddio tanwydd fel glo a nwy	6	28	23	16	3	*25*
6. Mae defnyddio pren yn danwydd yn well i newid yn yr hinsawdd na defnyddio defnydd fel concrid a dur	4	24	24	20	4	*24*

Cronfa: Pob atebwr (953)

Mae'n werth ystyried y datganiadau wedi'u rhifo uchod yn Nhabl 5 ochr yn ochr â'r farn arbenigol gyffredin a ganlyn[3]:

1. Yn gyffredinol, credir bod gan goedwigoedd a choetiroedd ran allweddol i'w chwarae wrth liniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae coedwigoedd a choetiroedd yn helpu i sefydlogi deuocsid carbon atmosfferig drwy gymryd carbon a'i storio mewn coed, llystyfiant a phriddoedd.

2. Yn y tymor byr, mae torri coedwigoedd a choetiroedd yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd, wrth i garbon gael ei ryddhau, ond yn yr hirdymor mae hyn yn cael ei wrthbwyso gan ailblannu. Fodd bynnag, ni ddylid cymysgu'r cynaeafu a'r ailblannu hyn â datgoedwigo, sy'n golygu newid yr arwynebedd o goedwig i dir heb goedwig. Ar y llaw arall, mae cynhyrchu pren yn gynaladwy'n golygu cynaeafu a thyfu cylchol.

3. Mae coedwigo'n gwneud cyfraniad pwysig drwy gymryd carbon a'i storio, ond nid yw'n ymarferol i'r DG ddod yn 'garbon niwtral' drwy goedwigo yn unig. Amcangyfrifir y byddai gwneud hyn yn ymofyn creu tua 50 miliwn hectar o goedwig – tua dwywaith arwynebedd y tir yn y DG. Mae'r un egwyddor wrth gwrs yn berthnasol i Gymru.

4. Mae carbon sy'n cael ei ryddhau drwy losgi tanwydd pren mewn systemau effeithlon a modern yn cael ei ail-amsugno drwy dyfu coed mewn cylchdro sy'n golygu fod llai o garbon yn cael ei ryddhau i'r atmosffer. Dylai effaith hirdymor plannu coed, rheoli coedwigoedd yn dda a llosgi tanwydd pren yn effeithlon mewn system effeithlon ymwneud â bod yn garbon-niwtral.

5. Mae gan bren a defnyddiau eraill sy'n deillio o blanhigion gyfraniad pwysig i'w wneud tuag at ein hanghenion ynni yn y dyfodol. Mae modd defnyddio pren fel ffynhonnell ynni adnewyddadwy carbon-isel yn lle tanwydd ffosil.

6. Gellir defnyddio cynhyrchion pren yn lle defnyddiau fel concrid a dur, sy'n ymofyn llawer o ynni wrth gael eu cynhyrchu. Mae'r biomas mewn cynhyrchion coed hefyd yn gronfa garbon yn ei rinwedd ei hun, yn gymaint â'r biomas mewn coed byw.

[3] Statement s and principles from the Forestry Commission. Gwefan 'Forestry and climate change' : http://www.forestry.gov.uk/forestry/infd-6umkar

4.3 Rheoli coedwigoedd mewn ymateb i newid yn yr hinsawdd

Yna cafodd yr atebwyr gyfres o ddatganiadau ynglŷn â'r modd y gellid rheoli coedwigoedd a choetiroedd Cymru mewn ymateb i fygythiad newid yn yr hinsawdd.

Roedd yna wahaniaeth amlwg yn lefel y cytuno â'r chwe datganiad a gyflwynwyd, ond ar gyfer pob un, roedd y rhan fwyaf o'r atebion yn cytuno â'r farn fwyaf arbenigol, fel y gwelir isod yn Nhabl 6.

Cytunodd y rhan fwyaf o'r atebwyr y 'dylid plannu llawer iawn rhagor o goed' (86%), y 'dylid darparu rhagor o wybodaeth am y ffyrdd y gellid defnyddio pren i liniaru'r effaith ar yr amgylchedd' (79%) ac y 'dylid plannu gwahanol fathau o goed a fydd yn fwy addas ar gyfer hinsoddau'r dyfodol' (73%). Mae cytuno â'r pwyntiau hyn yn adlewyrchu cred fod newid yn yr hinsawdd yn digwydd ond ychydig o gred hefyd y gellir defnyddio coedwigoedd a phren mewn ymdrech i liniaru'r newidiadau.

Ar y llaw arall, roedd y rhan fwyaf o'r atebwyr yn anghytuno â'r datganiadau 'Nid oes dim y gall neb ei wneud a fyddai'n golygu unrhyw wahaniaeth' (63%), 'Nid oes angen gwneud dim, gadewch i natur wneud fel y myn' (67%) ac 'Ni ddylid cwympo coed dan unrhyw amgylchiadau, hyd yn oed os bwriedir plannu coed yn eu lle' (53%). Mae'r gwrthodiad cryf i'r syniad o 'adael i natur wneud fel y myn' ac 'nid oes dim y gall neb ei wneud a fyddai'n golygu unrhyw wahaniaeth' yn dystiolaeth bellach fod yr atebwyr yn credu y gallwn ac y dylem ddefnyddio ein gwybodaeth am goedwigaeth i geisio gwneud gwahaniaeth.

Tabl 6: Rheoli coedwigoedd y Cymru mewn ymateb i fygythiad newid yn yr hinsawdd (%)

	(cytuno'n gryf)				**anghytuno'n gryf)**	*Heb wybod*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Dylid plannu llawer mwy o goed	34	52	7	2	1	4
Dylid rhoi rhagor o wybodaeth ynglŷn â sut mae modd defnyddio pren i liniaru ein heffaith ar yr amgylchedd	24	56	10	3	1	7
Dylid plannu mathau gwahanol o goed a fydd yn fwy addas ar gyfer hinsoddau yn y dyfodol	20	53	12	3	1	10
Ni ddylid cwympo coed dan unrhyw amgylchiadau, hyd yn oed os bwriedir plannu coed yn eu lle	3	16	21	48	5	7
Nid oes dim y gall neb ei wneud a fyddai'n golygu unrhyw wahaniaeth	4	14	11	41	22	8
Nid oes angen gwneud dim; gadewch i natur wneud fel y myn	4	14	11	42	25	4

Cronfa: Pob atebwr (953)

5. Pren yn danwydd

Dywedodd 2007 (6%) o'r atebwyr yn arolwg Cymru eu bod yn defnyddio pren yn danwydd yn eu cartref, naill ai ar ei ben ei hun neu gyda thanwydd arall. Gofynnwyd y cwestiwn hwn mewn arolygon barn gyhoeddus ar draws y DG ac yn yr Alban, yn arolwg barn gyhoeddus Cymru 2005, mewn astudiaeth o ddefnydd pren yn danwydd yn yr Alban yn 2004/05 a hefyd yn arolwg coed tân Prydain yn 1997.

Dangosodd pob un o'r arolygon hyn fod cyfran fach o'r atebwyr yn defnyddio pren yn danwydd. Er bod cyfran yr atebwyr oedd yn ateb yn gadarnhaol yn is yn arolwg Cymru 2007 (6%) nag yn arolwg Cymru 2005 (11%), nid yw'r gwahaniaeth yn ddigon mawr i fod yn arwyddocaol ar lefel hyder 95%. Mae'n werth sylwi nad yw canlyniad y DG yn wahanol iawn i ganlyniad Prydain ddeng mlynedd yn gynharach.

Tabl 7: Cyfran yr atebwyr sy'n defnyddio pren yn danwydd yn eu cartref (%)

Atebwyr a oedd yn defnyddio pren yn danwydd yn eu cartref, naill ai ar ei ben ei hun neu gyda thanwydd arall.	
Prydain1997	9
Yr Alban 2004/5	5
Cymru 2005	11
Yr Alban 2007	4
Y DG 2007	8
Cymru 2007	**6**

Cronfa: Pob atebwr - Cymru 2007 (953), Cymru 2005 (1,001), Y DG 2007 (4,000), Yr Alban 2007 (1,007), Yr Alban 2004/5 (4,006), Prydain 1997 (2,000)

Gofynnwyd tri chwestiwn arall i'r atebwyr a oedd yn defnyddio pren yn danwydd:

- Roedd y rhan fwyaf naill ai'n cael y pren tanwydd fesul ychydig sacheidiau ar y tro (41%) neu'n ei gasglu eu hunain (44%), ac roedd 15% yn ei derbyn fesul llwyth;
- Roedd y rhan fwyaf o'r atebwyr yn ystyried eu hunain yn ddefnyddwyr achlysurol (65%), ac roedd 35% yn defnyddio pren yn danwydd yn rheolaidd.
- O blith y rhai yn defnyddio pren, mae 19%, yn ei ddefnyddio fel prif danwydd i wresogi eu cantref, ac mae'r gweddill yn defnyddio tanwydd arall yn bennaf.

6. Ymwybyddiaeth o Gomisiwn Coedwigaeth Cymru

Y Comisiwn Coedwigaeth yw'r adran o'r Llywodraeth sy'n gyfrifol am goedwigaeth ym Mhrydain. Oddi ar ddatganoli yn 1999, cafodd y rhan fwyaf o'r cyfrifoldeb dros bolisi a gweithredu ei ddatganoli i swyddfeydd cenedlaethol yng Nghymru ac yn Lloegr a'r Alban.

6.1 Ymwybyddiaeth a statws canfyddedig Comisiwn Coedwigaeth Cymru

Gofynnwyd i'r atebwyr a oeddynt wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru; atebodd 80% eu bod, 19% nad oeddynt ac roedd 1% heb wybod.

O blith yr atebwyr a ddywedodd eu bod wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru, llwyddodd 57% i nodi'n gywir ei fod yn un o adrannau neu asiantaethau'r Llywodraeth (Tabl 8). Credai 15% ei fod yn gorff annibynnol, a dywedodd 19% nad oeddynt yn gwybod ei statws.

Tabl 8: Canfyddiad o Gomisiwn Coedwigaeth Cymru (%)

Atebwyr a oedd wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru	
Un o adrannau neu asiantaethau'r llywodraeth	57
Corff annibynnol	15
Cwmni preifat	5
Corff yn cynrychioli perchnogion coetiroedd annibynnol	3
Dim un o'r rhain	1
Heb wybod	19

Cronfa: Atebwyr a oedd wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru – 765

Er y gofynnwyd y cwestiwn hwn mewn arolygon blaenorol ar gyfer Prydain a'r DG (gweler Tabl 9), ni chafodd ei ofyn mewn arolygon blaenorol ar gyfer Cymru. Mae atebion arolwg Cymru 2007 yn weddol debyg i'r rhai o arolygon Prydain a'r DG rhwng 1997 a 2005. Roedd atebwyr Cymru 2007 yn llai tebygol nag atebwyr Prydain a'r DG i ystyried y Comisiwn Coedwigaeth yn gorff annibynnol ac yn fwy tebygol o ddatgan 'heb wybod'.

Tabl 9: Canfyddiad o statws Comisiwn Coedwigaeth (%)

	Prydain 1997	Prydain 1999	Prydain 2001	Y DG 2003	Prydain 2005	**Cymru 2007**
Un o adrannau neu asiantaethau'r llywodraeth	61*	62	62	60	60	**57**
Corff annibynnol	20	21	23	23	24	**15**
Corff yn cynrychioli perchnogion coetir annibynnol	7	3	2	2	3	**5**
Cwmni preifat	--	3	3	3	2	**3**
Heb wybod	12	11	10	12	11	**19**

Cronfa: Atebwyr a oedd wedi clywed am y Comisiwn Coedwigaeth – Cymru 2007 (765), Prydain 2005 (2,455), Y DG 2003 (2,596), Prydain 2001 (1,440), Prydain 1999 (1,440), Prydain 1997 (1,540)

* Roedd geiriad y cwestiwn wedi newid yn y flwyddyn a nodir

6.2 Gweithgareddau Comisiwn Coedwigaeth Cymru

Roedd y rhan fwyaf o'r atebwyr yn eithaf ymwybodol o'r hyn mae'r Comisiwn Coedwigaeth yn ei wneud[4]. Roedd y mwyafrif helaeth yn ymwybodol fod y Comisiwn Coedwigaeth yn gadael i'r cyhoedd gerdded yn ei goetiroedd (91%) a'i fod yn gwella cynefinoedd coetir ar gyfer bywyd gwyllt (91%). Roedd llai o'r atebwyr yn gwybod fod y Comisiwn Coedwigaeth yn rhoi grantiau i berchnogion coetiroedd preifat (dywedodd 15% 'na' a doedd 47% ddim yn gwybod).

Tabl 10: Canfyddiad o weithgareddau Comisiwn Coedwigaeth Cymru (%)

	Prydain 2005	**Cymru 2007**		
	Ie	**Ie**	**Na**	***Heb wybod***
Yn gwella cynefinoedd coetir ar gyfer bywyd gwyll	88	**91**	**1**	***7***
Yn gadael i'r cyhoedd gerdded yn ei goedydd a choetiroedd	89	**91**	**3**	***6***
Yn darparu llwybrau ar gyfer seiclo a marchogaeth	82	**88**	**3**	***9***
Yn cynnal astudiaethau gwyddonol	78	**71**	**6**	***23***
Yn gwerthu coed Nadolig	59	**68**	**14**	***18***
Yn rhoi grantiau i berchnogion coetiroedd preifat	38	**38**	**15**	***47***

Cronfa: Atebwyr a oedd wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru - 765, Prydain 2005 - 2,455

Cymhariaeth ag arolygon blaenorol

Er na chafodd y cwestiwn hwn ei ofyn mewn arolygon blaenorol ar gyfer Cymru, fe gafodd ei ofyn o'r blaen mewn arolygon ar gyfer Prydain a'r DG. Mae Tabl 10 yn dangos fod cyfran yr atebwyr a oedd yn ateb yn gadarnhaol yn debyg yn arolygon Cymru 2007 a Phrydain 2005.

[4] Dylid nod y gall y lefel o ymwybyddiaeth gael ei gorddatgan, oherwydd gallai rhai atebwyr fod wedi dyfalu taw'r ateb cywir i bob gweithgaredd a restrwyd oedd 'ie'..

6.3 Perfformiad Comisiwn Coedwigaeth Cymru

Gofynnwyd hefyd i'r atebwyr asesu perfformiad Comisiwn Coedwigaeth Cymru o ran diwallu rhai o'i brif amcanion - rheoli a gwarchod coetir y Comisiwn Coedwigaeth yng Nghymru, ysgogi tirfeddianwyr eraill i warchod a helaethu coetiroedd Cymru ac ymateb i her newid yn yr hinsawdd. Roedd yr asesu ar raddfa o 1-5, gydag 1 yn 'dda iawn' a 5 yn 'wael iawn'.

Mae Tabl 11 yn dangos fod dros hanner yr atebwyr (54%) a oedd yn ymwybodol o Gomisiwn Coedwigaeth Cymru wedi dyfarnu 1 (da iawn) neu 2 i'r Comisiwn am ei berfformiad yn rheoli a gwarchod ei goetiroedd ei hun.

Dyfarnodd tua thraean o'r atebwyr 35%) 1 neu 2 i'r Comisiwn Coedwigaeth am ei waith gyda thirfeddianwyr eraill a dyfarnodd dros draean o'r atebwyr (34%) na allent asesu'r Comisiwn Coedwigaeth ynglŷn â'r gweithgaredd hwn, a all awgrymu fod llai o bobl yn ymwybodol o'r rôl hon.

Pan ofynnwyd ynglŷn â pherfformiad Comisiwn Coedwigaeth Cymru wrth ymateb i her newid yn yr hinsawdd dim 35% o'r atebion oedd yn gadarnhaol (1 'da iawn' neu 2) ac roedd 6% yn negyddol (5 'gwael iawn' neu 4).

Tabl 11: Mesur o weithgareddau craidd Comisiwn Coedwigaeth Cymru (%)

	(da iawn)				**(gwael iawn)**	*Heb wybod*
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Rheoli a gwarchod coetiroedd y Comisiwn Coedwigaeth	24	30	20	4	1	*22*
Ysgogi tirfeddianwyr eraill i warchod a helaethu coetir y DG	13	22	26	4	1	*34*
Ymateb i her newid yn yr hinsawdd	11	23	29	5	1	*30*

Cronfa: Atebwyr a oedd wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru – 765

7. Hamdden mewn coetiroedd

Mae 'Coetiroedd i Gymru' yn datgan fod Llywodraeth Cynulliad Cymru am ddefnyddio coetiroedd i helpu i greu profiad o ansawdd uchel i ymwelwyr yn ogystal â hyrwyddo iechyd trwy gael mynediad i goetiroedd i bawb. Mae'r adran hon yn delio â chwestiynau sy'n ymwneud â hamdden mewn coetiroedd.

7.1 Ymweliadau â choetiroedd

Dywedodd dros dri chwarter o'r atebwyr (79%) eu bod wedi ymweld â choedwigoedd neu goetiroedd ar gyfer teithiau cerdded, picnic neu weithgareddau hamdden eraill yn ystod y blynyddoedd diwethaf (Tabl 12). Mae hyn yn gynnydd sylweddol mewn cymhariaeth â chanlyniadau arolwg Cymru 2005 a 2003 ac yn unol â chanlyniad arolwg y DG 2007.

Tabl 12: Wedi ymweld â choetir yn ystod y blynyddoedd diwethaf (%)

	Prydain 2005	Y DG 2007	Cymru 2003	Cymru 2005	**Cymru 2007**
Wedi ymweld â choetir yn ystod y blynyddoedd diwethaf	65	77	62	69	**79**

Cronfa: Pob atebwr – Cymru 2007 (953), 2005 (1,001), 2003 (1,000), y DG 2007 (4,000), Prydain 2005 (4,000)

Roedd rhai o''r cwestiynau newydd a nodwyd eisoes yn adran 2.2, yn berthynol i weithgareddau hamdden mewn coetir; er enghraifft, roedd dros bedwar o bob pump o'r atebwyr naill ai'n cytuno (57%) neu'n cytuno'n gryf (24%) fod coetiroedd yn lleoedd ar gyfer ymarfer corff a chadw'n heini.

7.2 Y math o goetir yr ymwelwyd ag ef

Mae Tabl 13 yn dangos cynnydd yng nghyfran atebwyr arolwg Cymru a oedd yn datgan eu bod wedi ymweld â choetiroedd mewn trefi ac o'u hamgylch (h.y. yn ateb naill ai 'y ddau' neu 'mewn trefi ac o'u hamgylch'), o 50% yn 2005 i 64% yn 2007. Dywedodd tua phedwar o bob pump o'r atebwyr eu bod wedi ymweld â choetiroedd yng nghefn gwlad yn 2007 (81%) a 2005 (79%), h.y. roeddynt yn ateb 'yng nghefn gwlad' neu 'y ddau'.

Mae'r atebion o arolwg Cymru 2007 yn debyg i'r rhai a gafwyd o arolwg y DG 2007.

Tabl 13: Y math o goetir yr ymwelwyd ag ef (%)

	Prydain 2005	Y DG 2007	Cymru 2003	Cymru 2005	**Cymru 2007**
yng nghefn gwlad	46	40	65	49	**36**
y ddau	35	43	24	30	**45**
mewn trefi ac o'u hamgylch	17	17	11	20	**19**
heb wybod	2	0	0	1	**0**

Cronfa: Yr atebwyr a oedd wedi ymweld â choetir yn ystod y blynyddoedd diwethaf - Cymru 2007 (751), 2005 (694), 2003 (620), y DG 2007 (3,065), Prydain 2005 (2,672)

7.3 Rhesymau dros beidio ag ymweld â choetir

Gofynnwyd i'r atebwyr nad oedd wedi ymweld â choetiroedd yn ystod y blynyddoedd diwethaf i nodi eu rhesymau dros beidio â gwneud hynny. Y prif resymau a nodwyd yn arolwg Cymru 2007 dros beidio ag ymweld â choedwig neu goetir oedd bod gan yr atebwr resymau symudedd personol eraill, anhawster wrth gerdded, ddim yn teimlo'n dda, etc. (26%)' neu 'dim diddordeb mewn mynd' (25% o'r rhai nad oedd wedi ymweld).

Roedd cyfran yr atebwyr yn arolwg Cymru 2007 â 'dim diddordeb mewn mynd' yn is yn 2007 (25%) nag yn 2005 (36%). Roedd cyfran yr atebwyr na fu'n ymweld oherwydd 'rhesymau symudedd personol eraill' wedi cynyddu o 14% yn 2005 i 26% yn 2007.

Ni roddodd 18% o atebwyr arolwg Cymru 2007 reswm penodol dros beidio ag ymweld â choetir.

Tabl 14: Y prif reswm dros beidio ag ymweld â choedwig/coetir yn ystod y blynyddoedd diwethaf

	uk 2007	Cymru 2005	**Cymru 2007**
Rhesymau symudedd personol eraill	18	14	26
Dim diddordeb mewn mynd	26	36	25
Mae'r coedydd yn rhy bell	14	6	10
Diffyg amser	-	8	6
Dim car	11	5	6
Arall	17	5	4
Rhannau eraill o gefn gwlad yn well	2	3	3
Pryderon nad yw coedydd yn ddiogel	3	1	2
Diffyg gwybodaeth	2	2	2
Heb wybod / dim rheswm yn benodol	9	18	18

Cronfa: Yr atebwyr nad oedd wedi ymweld â choetir yn ystod y blynyddoedd diwethaf - Cymru 2007 (192), Cymru 2005 (308), Y DG 2007 (935)

Atodiad 1: Dull samplu Beaufort Research

Nod y sampl omnibws yw bod yn gynrychiadol o'r boblogaeth oedolion 16 oed neu drosodd sy'n byw yng Nghymru. Yr uned samplu yw'r ward etholiadol a dewisir 68 o bwyntiau cyfweld ledled Cymru gyda'r tebygolrwydd yn gymesur i'r boblogaeth breswyl, ar ôl haeniad oddi mewn i'r sir (awdurdod unedol).

Ym mhob pwynt samplu, defnyddir rheolaethau cwota cydgloëdig o oed a dosbarth cymdeithasol o fewn y rhywiau er mwyn dewis atebwyr.

Pennir cwotâu i adlewyrchu proffil demograffig trigolion Cymreig ac ni chaiff mwy nag un person yr aelwyd ei gyfweld. Dewisir sampl ffres ar gyfer pob arolwg yn yr un lleoliadau cyfweld, fwy neu lai.

Cynhelir y cyfweliadau wyneb yn wyneb yng nghartrefi'r atebwyr. Defnyddir gweithwyr maes profiadol Beaufort ynghyd ag ôl-wirio dros y ffôn yn unol â BS7911.

Gwnaed y gwaith maes ar gyfer arolwg Mawrth 2007 yn bennaf yn ystod y cyfnod 9 – 17 Mawrth 2007 a chwblhawyd y gwaith maes a oedd yn weddill ychydig ddyddiau'n ddiweddarach. Cwblhawyd a dadansoddwyd cyfanswm o 952 o gyfweliadau.

Beaufort Research

Atodiad 2: Dull Hapsamplu Lleoliad Omnibws TNS (DG 2007 samplau'r)

FFRÂM SAMPLU
Mae Omnibws TNS CAPI yn defnyddio lleoliadau a ddewisir ar hap. Defnyddiwyd ystadegau ardaloedd bychain o Gyfrifiad 2001 ynghyd â'r Ffeil Cyfeiriadau Post (PAF) i ddiffinio pwyntiau samplu. Mae'r rhain yn ardaloedd â phoblogaethau o tua'r un maint sy'n cael eu ffurfio drwy gyfuno wardiau, gyda'r cyfyngiad fod yn rhaid i bob pwynt fod iddi mewn i un Rhanbarth Swyddfa Llywodraeth (GOR). Yn ogystal. defnyddiwyd systemau daearyddol i leiha'r amser gyrru rhwng pob ardal gymaint ag oedd modd. Diffiniwyd 600 o bwyntiau i'r De o Gamlas Celyddon ym Mhrydain, ac ar gyfer samplau'r DG, diffiniwyd 25 pwynt arall mewn modd tebyg yng Ngogledd Iwerddon.

HAENIAD A DEWIS PWYNTIAU SAMPLU
Dewisodd yr Omnibws 287 o bwyntiau i'r de o Gamlas Celyddon a chawsant eu haenu yn ôl Rhanbarth Swyddfa Llywodraeth a Gradd Gymdeithasol. Hefyd, cawsant eu gwirio i wneud yn siŵr eu bod yn gynrychiadol gan ddosbarthiad trefol a gwledig. Rhennir y pwyntiau hyn yn ddwy set debyg. Defnyddir pob set bob yn ail wythnos. Dewiswyd 16 o'r pwyntiau yng Ngogledd Iwerddon ac fe'u rhannwyd yn bedair set debyg. Defnyddir y setiau hynny mewn cylchdro er mwyn rhoi cynrychiolaeth eang ar draws y Dalaith dros amser yn samplau'r DG. Yn yr un modd, sicrheir bod yr ystadegau o samplau Prydain mor gywir ag y bo modd drwy gyfrwng tonnau dilyniannol o waith maes ar draws y ffrâm samplu er mwyn rhoi'r gwasgariad daearyddol gorau posibl. Mae hyn yn sicrhau bod y pwyntiau samplu a ddewisir yn dal yn gynrychiadol ar gyfer unrhyw don benodol o waith maes.

DEWIS CLYSTYRAU ODDI MEWN I BWYNTIAU SAMPLU
Cafodd yr holl bwyntiau samplu yn y ffrâm samplu eu rhannu'n ddau segment sy'n wahanol yn ddaearyddol a phob un, cyhyd ag y bo modd, yn cynnwys poblogaethau cyfartal. Mae'r segmentau'n cynnwys cyfanrediadau wardiau cyfan. Ar gyfer Omnibws defnyddir haneri A a B bob yn ail ar gyfer pob ton o waith maes. Bob wythnos dewisir wardiau gwahanol ym mhob hanner gofynnol a dewisir Ardaloedd Cynnyrch Cyfrifiad oddi mewn i'r wardiau hynny. Wedyn, caiff blociau sy'n cynnwys cyfartaledd o 150 o gyfeiriadau eu samplu yn yr ardaloedd hynny o'r PAF.

EFFAITH DYLUNIAD
Yr un fath â phob dyluniad sampl aml-gam, ceir effaith ar faint gwall safonol amcanyfrifon sy'n deillio o nifer o ffynonellau. Achosir y cyfranogwyr mwyaf yn negyddol gan effeithiau clystyru a phwysoli ac yn gadarnhaol gan effeithiau haeniad. Yn gyfunol, gelwir y rhain yn 'effeithiau dyluniad'. Defnyddir y 'ffactor dyluniad' i amcangyfrif cymhareb gwall safonol yr amcangyfrifon sampl cymhleth hyn i wall safonol sampl hap syml o'r un maint. Mae ffactorau dyluniad yn amrywio o un newidyn i'r llall gan ddibynnu ar y rhyng-gydberthyniadau sy'n bodoli rhwng y newidyn hwnnw ac achosion yr amrywiad ym maint y gwall safonol. Er enghraifft, mae cydberthyniad gradd gymdeithasol yn tueddu i fod rhwng aelwydydd mewn ardaloedd daearyddol bach ac felly bydd gan newidynnau a gydberthynnir â gradd gymdeithasol (e.e. ymweliadau â choetir) ffactorau dyluniad mwy. Mae angen cyfrifo ffactorau dyluniad o'r fath o ddata go iawn er mwyn cael amcangyfrifon cywir ar gyfer unrhyw newidyn penodol. Mae'n arfer cyffredin i ddefnyddio gwerth 'moddol' ar gyfer amcangyfrifon. Ar gyfer Omnibws, mae TNS yn argymell ffactor dyluniad o 1.5 ar gyfer cyfrifo terfynau hyder a cwrth brofi ar gyfer arwyddocâd.

CYFWELD A RHEOLAETHAU CWOTA
Gwneir y cyfweliadau dros ddeuddydd o faes gwaith, ar ddyddiau gwaith o 2 p.m. - 8 p.m. a dros y penwythnos. Pennir cwotâu yn ôl y rhywiau (gwryw, benyw sy'n wraig tŷ, benyw nad yw'n wraig tŷ); parthed benyw sy'n wraig tŷ, presenoldeb plant a statws gwaith, a pharthed dynion, statws gwaith, er mwyn sicrhau sampl gytbwys o oedolion mewn cyfeiriadau cyswllt effeithiol. Rhoddir cyfarwyddyd i'r holwyr i adael tri drws rhwng pob cyfweliad llwyddiannus.

Atodiad 3: Holiadur Cymru 2007

Q1	**Ydych chi'n cael budd sylweddol o unrhyw rai o'r canlynol? (Ydwyf/Nac ydwyf/Wn i ddim)** • Gweld coed neu goedydd o'ch cartref • Gwybod fod yna goed a choetiroedd yng Nghymru • Gweld coed a choetiroedd wrth i chi ymgymryd â'ch gwaith beunyddiol • Gwybod y bydd coetiroedd Cymru yno ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol • Gwybod fod coetiroedd Cymru'n darparu lle i fywyd gwyllt
Q2	**Faint ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau a ganlyn?** ((1) yn cytuno'n gryf, yn cytuno, ddim yn cytuno nac anghytuno, (5) yn anghytuno'n gryf, a dim yn gwybod) • Mae coetiroedd yn lleoedd i leihau straen a gofid • Mae coetiroedd yn lleoedd i ymarfer a chadw'n heini • Mae coetiroedd yn caniatáu teuluoedd i ddysgu am natur. • Mae coetiroedd yn lleoedd da i gyfarfod â ffrindiau a theulu • Mae coetiroedd yng Nghymru'n rhan bwysig o dreftadaeth naturiol a diwylliannol y wlad. • Mae coetiroedd yn chwarae rhan bwysig ym mhrofiad plant a phobl ifanc o ddysgu yn yr awyr agored • Mae coetiroedd yng Nghymru yn bwysig o ran helpu pobl i ennill bywoliaeth neu i gael dau ben llinyn ynghyd • Mae'n bwysig cael dweud eich dweud ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd yn eich coetir lleol
Q3	**Yn eich barn chi, faint o effaith fydd newid yn yr hinsawdd yn ei gael ar Gymru?** • Effaith fawr • Effaith fach • Dim effaith o gwbl • Wn i ddim
Q4	**A fyddech chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau a ganlyn ynglŷn â'r ffyrdd y gall coedwigoedd a choetiroedd yng Nghymru effeithio ar newid yn yr hinsawdd?** ((1) yn cytuno'n gryf, yn cytuno, ddim yn cytuno nac anghytuno, (5) yn anghytuno'n gryf, a dim yn gwybod) • Mae coed yn dda am eu bod yn cymryd deuocsid carbon o'r atmosffer ac yn ei storio mewn pren • Mae torri coedwigoedd a choetir yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd, hyd yn oed os cânt eu hailblannu • Mae defnyddio pren yn danwydd yn well i newid yn yr hinsawdd na defnyddio tanwydd fel glo a nwy • Mae defnyddio pren yn danwydd yn gwaethygu newid yn yr hinsawdd am ei fod yn rhyddhau deuocsid carbon • Mae defnyddio pren yn danwydd yn well i newid yn yr hinsawdd na defnyddio defnydd fel concrid a dur • Gallai Cymru gwrthbwyso'i holl allyriadau nwyon tŷ gwydr drwy blannu rhagor o goed
Q5	**Ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau a ganlyn ynglŷn â'r modd y dylid rheoli coedwigoedd a choetiroedd Cymru mewn ymateb i fygythiad newid yn yr hinsawdd.** ((1) yn cytuno'n gryf, yn cytuno, ddim yn cytuno nac anghytuno, (5) yn anghytuno'n gryf, a dim yn gwybod)

	• Nid oes dim y gall neb ei wneud a fyddai'n golygu unrhyw wahaniaeth • Nid oes angen gwneud dim; gadewch i natur wneud fel y myn • Dylid plannu llawer mwy o goed • Ni ddylid cwympo coed dan unrhyw amgylchiadau, hyd yn oed os bwriedir plannu coed yn eu lle • Dylid plannu mathau gwahanol o goed a fydd yn fwy addas ar gyfer hinsoddau yn y dyfodol • Dylid rhoi rhagor o wybodaeth ynglŷn â sut mae modd defnyddio pren i liniaru ein heffaith ar yr amgylchedd
Q6	**a. Ydych chi byth yn defnyddio pren yn danwydd yn eich cartref, naill ai ar ei ben ei hun neu gyda thanwydd arall?** • Ydwyf • Nac ydwyf *(ewch i C7)* **b. Ydych chi'n cael y pren fesul llwyth, neu ychydig sacheidiau ar y tro, neu'n ei gasglu eich hunan?** 1. fesul llwyth 2. ychydig sacheidiau ar y tro 3. yn ei gasglu fy hunan 4. wn i ddim **c. Ydych chi'n defnyddio pren yn danwydd yn rheolaidd neu ond yn achlysurol?** 1. yn rheolaidd 2. yn achlysurol 3. wn i ddim **d. Ai pren yw'r prif danwydd ar gyfer gwresogi eich cartref, neu ydych chi'n defnyddio rhywbeth arall yn bennaf?** 1. prif danwydd 2. yn defnyddio rhywbeth arall yn bennaf 3. wn i ddim
Q7	**a. Ydych chi wedi cyfranogi mewn ymgynghoriad ynglŷn â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd yn eich ardal?** • Ydwyf • Nac ydwyf **b. A fyddech chi'n dymuno cyfranogi (eto) mewn ymgynghoriad ynglŷn â chynlluniau i greu, rheoli neu ddefnyddio coetiroedd yn eich ardal?** • Byddwn • Na fyddwn
Q8	**a. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ydych chi wedi ymweld â choedwigoedd neu goetiroedd er mwyn cerdded, cael picnic neu weithgareddau hamdden eraill?** • Ydwyf • Nac ydwyf **Os YDWYF atebwch C8b, os NAC YDWYF ewch i C8c** **b. Fuoch chi'n ymweld â choetiroedd yng nghefn gwlad neu goetiroedd mewn trefi ac o'u hamgylch?** • Coetiroedd yng nghefn gwlad • Coetiroedd mewn trefi ac o'u hamgylch • Y ddau **c. Beth oedd y prif reswm am beidio ag ymweld?** • Dim diddordeb mewn mynd

	• Dim car • Diffyg trafnidiaeth gyhoeddus addas • Rhesymau symudedd personol eraill (anhawster wrth gerdded, yn anhwylus, etc.) • Mae'r coedydd yn rhy bell • Diffyg cyfleusterau (mannau chwarae, mannau picnic, etc.) • Diffyg gwybodaeth am goedydd i ymweld â nhw • Rhannau eraill o gefn gwlad yn well • Pryderon nad yw coedydd yn ddiogel • Arall (nodwch)
Q9	**Ydych chi wedi clywed am Gomisiwn Coedwigaeth Cymru?** • Ydwyf • Nac ydwyf (os na, yna ewch i C11) **Ydych chi'n credu fod Comisiwn Coedwigaeth Cymru yn ...** • Un o adrannau neu asiantaethau'r llywodraeth • Corff annibynnol • Corff yn cynrychioli perchnogion coetiroedd annibynnol • Cwmni preifat
Q10	**Nawr rwy'n mynd i ddarllen nifer weithgareddau coedwigaeth i chi. Ar gyfer pob un hoffwn i chi ddweud a ydych chi'n credu ei bod yn rhywbeth sy'n cael ei wneud gan Gomisiwn Coedwigaeth Cymru.** **Felly, ydych chi'n credu fod Comisiwn Coedwigaeth Cymru ...** • Yn gadael i'r cyhoedd gerdded yn ei goedydd a choedwigoedd • Yn darparu llwybrau ar gyfer seiclo a marchogaeth • Yn gwella cynefinoedd coetir ar gyfer bywyd gwyll • Yn gwerthu coed Nadolig • Yn rhoi grantiau i berchnogion coetiroedd preifat • Yn cynnal astudiaethau gwyddonol **Ar raddfa o 1 i 5, lle mae 1 yn dda iawn a 5 yn wael iawn, sut fyddech chi'n mesur perfformiad cyffredinol Comisiwn Coedwigaeth Cymru o ran ...** • Rheoli a gwarchod coetiroedd y Comisiwn Coedwigaeth yng Nghymru • Ysgogi tirfeddianwyr eraill i warchod a helaethu coetiroedd Cymru • Ymateb i her newid yn yr hinsawdd
Q11	**Ydych chi'n dioddef o unrhyw afiechyd, problemau iechyd neu anabledd hirdymor sy'n cyfyngu eich gweithgareddau dyddiol neu'r gwaith y gallwch ei wneud?** • Ydwyf • Nac ydwyf